

СИЛАБУС

«ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТА КОМЕРЦІЙНА РОБОТА НА ТРАНСПОРТІ (ОК 28)»

Статус дисципліни	обов'язкова
Код і назва спеціальності та спеціалізації (за наявності)	275 «Транспортні технології (за видами)»
Назва освітньої програми	«Організація військових перевезень і управління на залізничному транспорті»
Освітній ступінь	перший (бакалаврський)
Обсяг дисципліни (кредитів ЄКТС)	5 кредитів ЄКТС
Терміни вивчення дисципліни	шостий семестр
Назва кафедри, яка викладає дисципліну, аббревіатурне позначення	«Управління експлуатаційною роботою», УЕР
Мова викладання	державна

Лектор (викладач(і))

к. т. н., доцент, Журавель Ірина Леонідівна

i.l.zhuravel@ust.edu.ua

ч. 1 (перша частина 6 семестру) <https://lider.diit.edu.ua/course/view.php?id=677>,

ч. 2 (друга частина 6 семестру) <https://lider.diit.edu.ua/course/view.php?id=1872>.

ДІТ (старий корпус), ауд. 448, (056) 793-19-62

Передумови вивчення дисципліни	Засвоєння основних знань і отримання відповідних компетентностей із дисциплін «Загальний курс транспорту» (ОК 20), «Навантажувально-розвантажувальні роботи на транспорті» (ОК 21), «Рухомий склад залізничного транспорту» (ОК 22), «Основи управління експлуатаційною роботою на транспорті» (ОК 24) та «Інформаційні системи і технології на залізничному транспорті» (ОК 27)
Мета навчальної дисципліни	<p>полягає в освоєнні курсу з метою отримання необхідних знань і розуміння щодо організації вантажних перевезень та комерційної роботи на транспорті в сучасних умовах і досягненні компетентностей, що ґрунтуються на зазначених в ОП: здатність забезпечити організацію та управління навантажувально-розвантажувальними роботами та складськими операціями під час вантажних перевезень на транспорті (СК-2) і здатність організовувати транспортно-експедиторське обслуговування вантажів під час виконання вантажних перевезень на транспорті (СК-15).</p> <p>На знання та компетентності, що отримуються після освоєння даної дисципліни, спирається вивчення дисциплін: «Взаємодія видів транспорту» (ОК 29), «Військові сполучення та перевезення» (ОК 36), «Тактико-спеціальна підготовка» (ОК 37), Дипломовання (ОК 42), «Інтероперабельність транспортних систем» (ВК 7.1), «Кризис-інжиниринг транспортних систем» (ВК 7.2), «Основи моделювання транспортних систем» (ВК 7.3), «Організація міжнародних перевезень» (ВК 11.1), «Сучасні технології перевезень в межах міжнародної транспортної мережі» (ВК 11.2), «Технологічні аспекти міжнародних перевезень» (ВК 11.3), «Митне оформлення вантажів» (ВК 15.1), «Принципи митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності» (ВК 15.2), «Митні технології на транспорті» (ВК 15.3)</p>

**Очікувані
результати
навчання**

№	ОРН	Рівень	Шифр ПРН
1	Обирати рухомий склад і механізми для проведення навантажувально-розвантажувальних робіт в залежності від властивостей вантажів	I	ПРН 12
2	Ідентифікувати принципові схеми вантажних станцій загального призначення	II	ПРН 8
3	Побудувати графіки проведення навантажувально-розвантажувальних робіт	II	ПРН 12
4	Знаходити рішення щодо раціональних методів організації навантажувально-розвантажувальних робіт	III	ПРН 12
5	Розробляти елементи перевізного процесу на транспорті під час організації вантажних перевезень, в т. ч. під час організації військових перевезень	III	ПРН 8
6	Розробляти, проектувати та управляти технологією роботи вантажної станції, яка обслуговує місця загального та незагального користування	III	ПРН 8
7	Розробляти, проектувати та управляти технологією роботи прикордонних і портових станцій під час організації вантажних перевезень	III	ПРН 8
8	Розробляти особливі елементи перевізного процесу на транспорті під час організації перевезень небезпечних, негабаритних і великовагових вантажів	III	ПРН 8
9	Будувати добовий план-графік роботи вантажної станції та прилеглих під'їзних колій	III	ПРН 7, ПРН 8, ПРН 12
10	Формулювати, модифікувати, розробляти нові ідеї з удосконалення транспортних технологій під час організації вантажних перевезень	IV	ПРН 7
11	Формулювати, модифікувати, розробляти нові ідеї з удосконалення технологій роботи вантажних станцій мережі (вкл. прикордонні та портові)	IV	ПРН 7
12	Виконувати порівняння варіантів добового плану-графіка роботи вантажної станції та прилеглих під'їзних колій з метою удосконалення технологій виконання вантажних операцій	IV	ПРН 7

Зміст дисципліни	Вид заняття	Тема заняття	Обсяг, годин
	Лекція 1	Роль і задачі вантажних перевезень і комерційної роботи в забезпеченні функціонування транспортної галузі України. Основні положення Статуту залізниць України та документів, які його доповнюють. Транспортна характеристика вантажів, їх класифікація та номенклатури. Властивості вантажів. Фактори, що впливають на якість вантажу. Способи визначення якості.	2
	Практичне заняття (ПЗ) 1	Ознайомлення зі складом Тарифного керівництва № 4 щодо операцій, для виконання яких відкриті станції мережі залізниць України, та розрахунку тарифної відстані між станціями мережі	2
	Лекція 2	Класифікація вантажних станцій та операцій, що виконуються на них. Класифікація ТСК та їх призначення. Види вантажних фронтів ТСК. Поняття під'їзної колії (ПК). Порядок обслуговування ПК. Організація взаємодії ПК і станцій примикання. Поняття та призначення ЄТП	2
	ПЗ 2	Характеристики технічних засобів перевезень і переробки вантажів. Техніко-експлуатаційні параметри вантажних вагонів. Класифікація ваг і датчиків в них	2
	Лекція 3	Види відправок і сполучень під час виконання вантажних перевезень. Способи визначення маси вантажів. Маршрутизація перевезень масових вантажів залізницями. Концентрація вантажної роботи на опорних станціях та її спеціалізація у вузлах. Тарифи на вантажні перевезення	2
	ПЗ 3	Принципові схеми вантажних станцій і технологія роботи	2
	Лекція 4	Поняття про Технологічний процес роботи вантажної станції. Організація роботи СТЦ і товарної контори станції та порядок їх взаємодії. Структура управління вантажною роботою на залізницях України та на вантажних станціях мережі. Планування та аналіз роботи станцій. Загальний порядок планування перевезень вантажів та оформлення замовлень на перевезення вантажів	2
	ПЗ 4	Ознайомлення зі складом Тарифного керівництва № 1 щодо визначення плати за перевезення вантажів і додаткових зборів, пов'язаних з цим	2
	Лекція 5	Порядок підготовки вантажів до перевезення. Маркування вантажних місць. Вимоги до тари, пакування і рухомого складу. Порядок приймання вантажів до перевезення, пломбування вагонів і контейнерів; ведення відповідної документації	2
	ПЗ 5	Ознайомлення зі складом накладної при перевезенні вантажів, в т. ч. у мультимодальному сполученні. Особливості функціонування транспортної галузі України в умовах електронного документообігу та перспективи розвитку.	2
	Лекція 6	Операції на шляху прямування вантажів: досилка, переадресування, комерційний огляд і види ПКО. Порядок видачі вантажів після перевезення. Норми природної втрати. Технологія перевезення вантажів транспортними пакетами.	2
	ПЗ 6	Порядок виконання вантажних операцій і зберігання вантажів на місцях загального користування. Вирішення задач на розрахунок тривалості вантажних операцій на місцях загального та незагального користування	2
	Лекція 7	Організація прямих змішаних перевезень вантажів (ПЗЗВС). Технологія роботи пунктів перевалки. Оформлення станційної документації про передачу вантажів, вагонів і контейнерів при ПЗЗВС	2
	ПЗ 7	Розрахунок терміну доставки вантажу та штрафів за прострочення в доставці. Значення забезпечення збереженості перевезень вантажів під час перевезень, економічна ефективність. Методи забезпечення збереженості перевезень вантажів	2
	Лекція 8	Технологія перевезення вантажів контейнерами та контрейлерами. Технологія перевезень вантажів різних видів залізничним транспортом.	2
	ПЗ 8	Особливості організації перевезень швидкопсувних вантажів. Особливості організації військових перевезень	2

Зміст дисципліни (прод.)

Лекція 9	Порядок розміщення вантажів на відкритому рухомому складі. Сили, які діють на вантаж під час перевезень, та порядок їх визначення. Класифікація кріплень, які використовуються під час перевезень вантажів, основні положення про їх розрахунок. Особливості розміщення на рухомому складі та перевезення довгомірних вантажів	2
ПЗ 9	Рішення задач на визначення сил, які діють на вантажі під час перевезень, та на розміщення вантажів на рухомому складі	2
Лекція 10	Негабаритні вантажі. Види та ступені негабаритності. Поняття розрахункової негабаритності. Умови перевезення негабаритних і великовагових вантажів залізницями	2
ПЗ 10	Рішення задач на забезпечення поперечної стійкості (як вантажів, так і вантажів разом з вагонами) і на кріплення вантажів на рухомому складі	2
Лекція 11	Поняття небезпечних вантажів, їх класифікація, види небезпеки. Знаки небезпеки для НВ різних класів та порядок їх нанесення. Особливості забарвлення цистерн під час перевезень НВ	2
ПЗ 11	Визначення виду та ступеню негабаритності вантажу. Приклад визначення розрахункової негабаритності вантажів	2
Лекція 12	Вимоги до тари, паковань, рухомого складу при перевезенні НВ. Порядок сумісного перевезення небезпечних вантажів та їх супроводження	2
ПЗ 12	Нанесення маркування на зображення цистерн під час перевезення заданого НВ і особливості заповнення вагонного листа на НВ вагонною відправкою	2
Лекція 13	Порядок ведення станційної комерційної звітності. Бланки суворого обліку, що використовуються при перевезеннях вантажів. Види незбережених перевезень. Види актів. Порядок розслідування незбережених перевезень вантажів. Порядок надання та розгляду претензій при незбережених перевезеннях	2
ПЗ 13	Заповнення актів різної форми при незбережених перевезеннях, їх реєстрація	2
Лекція 14	Правила користування вагонами і контейнерами. Організація контрольно-ревізійної роботи на залізницях за станом вантажної і комерційної роботи. Форми та склад вагонних листів під час перевезень вантажів залізницями	2
ПЗ 14	Порядок формування в АРМ ПЗ Пам'яток про подавання/забирання вагонів форми ГУ-45 і накопичувальних карток при централізованих розрахунках з клієнтами через розрахункові підрозділи (ТехПД) в умовах ЕДО	2
Лекція 15	Основні умови організації перевезень вантажів в міжнародному сполученні. Організація роботи прикордонних станцій з передачі вантажів, вагонів, контейнерів за кордон і прийманні при виконанні міжнародних перевезень вантажів. Порядок взаємодії залізниць та митних і інших державних органів під час виконання міжнародних перевезень вантажів. Особливості роботи вантажної станції з іновагонами та з вантажами, що знаходяться під митним контролем. Поняття про ТЕО	2
ПЗ 15	Порядок заповнення електронних накладних СМГС і ЦІМ/СМГС для експортних вантажів під час перевезення територією України в умовах ЕДО	2
Лекція 16	Облік виконання перевезень вантажів. Відповідальність сторін за невиконання плану перевезень, за незбережені перевезення, порушення ППВ тощо. Порядок виконання розрахунків з клієнтурою. Договори з обслуговування клієнта в розрахунковому підрозділі. Підведення підсумків курсу	2
ПЗ 16	Особливості перевезення небезпечних, негабаритних і великовагових вантажів при виконанні міжнародних перевезень вантажів	2

Контрольні заходи та критерії оцінювання

Вид контролю	Бал
ПК1	20
ПК2	20
МК1	30
Захист КР	100
МК2	30

Вид контролю	Метод діагностики результатів навчання	Бал
ПК 1	Виконання практичних занять № 1...8	8...14
	Тестова перевірка самостійної роботи за практичними роботами № 1...8	4...6
	<i>Всього ПК1</i>	<i>12...20</i>
МК 1	Письмове завдання або комп'ютерний стандартизований тест при дистанційному навчанні за матеріалом першої частини курсу (лекції 1...8)	18...30
ПК 2	Виконання практичних занять № 9...16	8...14
	Тестова перевірка самостійної роботи за практичними роботами № 9...16	4...6
	<i>Всього ПК2</i>	<i>12...20</i>
Захист курсового проекту		(60...100)
МК 2	Письмове завдання або комп'ютерний стандартизований тест при дистанційному навчанні за матеріалом другої частини курсу (лекції 9...16)	18...30
Всього		60...100

Контрольні заходи та критерії оцінювання (прод.)	<p>Захист курсового проекту виконується комісією у складі лектора та керівників КП. Критерії оцінювання наступні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент повністю володіє матеріалом курсової роботи, наводить пояснення щодо організації роботи вантажної станції та вантажних пунктів, які нею обслуговуються з незначною кількістю несуттєвих помилок, знає діючу нормативну базу вантажних перевезень і комерційної роботи на транспорті детально; якість оформлення записки та креслень відповідає вимогам – відмінно; • студент дуже добре володіє матеріалом курсової роботи, наводить необхідні пояснення щодо організації роботи вантажної станції та вантажних пунктів, які нею обслуговуються зі значною кількістю несуттєвих помилок, знає діючу нормативну базу вантажних перевезень і комерційної роботи на транспорті з незначними помилками; якість оформлення записки та креслень виконана з несуттєвим відхиленням від вимог – дуже добре; • студент добре володіє матеріалом курсової роботи, наводить пояснення щодо організації роботи вантажної станції та вантажних пунктів, які нею обслуговуються з великою кількістю несуттєвих помилок, знає діючу нормативну базу вантажних перевезень і комерційної роботи на транспорті з помилками; якість оформлення записки та креслень виконана з незначним відхиленням від вимог – добре; • студент досить поверхньо володіє матеріалом курсової роботи, наводить пояснення щодо організації роботи вантажної станції та вантажних пунктів, які нею обслуговуються зі суттєвими помилками, недостатньо знає діючу нормативну базу вантажних перевезень і комерційної роботи на транспорті; якість оформлення записки та креслень виконана з суттєвим відхиленням від вимог – задовільно; • студент поверхньо володіє матеріалом курсової роботи, наводить пояснення щодо організації роботи вантажної станції та вантажних пунктів, які нею обслуговуються зі значними помилками, недостатньо знає діючу нормативну базу вантажних перевезень і комерційної роботи на транспорті; якість оформлення записки та креслень виконана зі значним відхиленням від вимог – достатньо.
Політика викладання	<p>До складання контрольних заходів з дисципліни студенти допускаються з умови повного виконання усіх складових самостійної роботи.</p> <p>У випадку незгоди з результатами поточного, семестрового контролю здобувач освіти звертається до екзаменатора за роз'ясненням / або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з прийнятим рішенням екзаменатора здобувач освіти звертається у письмовій формі до декану факультету з умотивованою заявою щодо неврахування екзаменатором важливих обставин під час оцінювання. Декан факультету ухвалює рішення за заявою здобувача освіти, керуючись аргументами, якими здобувач освіти мотивує свою незгоду з оцінкою, і поясненнями (усними чи письмовими) екзаменатора.</p> <p>Несуть відповідальність студенти, які під час будь-якого методу оцінювання порушують принципи академічної доброчесності, тобто: спісують, – виконують аудиторну письмову роботу із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання; обманюють – видають курсовий проект, який виконано третіми особами, як власний.</p>
Засоби навчання	
Навчально-методичне забезпечення	<p>Рекомендована література</p> <p>Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи вантажної станції (затверджено наказом Укрзалізниці 04.03.2011 р. № 078-Ц). К., 2011. 256 с.</p> <p>Організація вантажної і комерційної роботи [Текст]: підручник для вузів. Ч.1. За ред. С. В. Гревцова та ін. К. : Дельта, 2008. 376 с.</p> <p>Організація вантажної і комерційної роботи [Текст]: підручник для вузів. Ч.2. За ред. С. В. Гревцова та ін. К. : Дельта, 2008. 340 с.</p> <p>Вантажезнавство (вантажі, правила перевезень, рухомий склад). Є. К. Вільковський, О. О. Бакуліч. Навч. Посібник. Львів: Інтеллект-Захід, 2005. 224 с.</p> <p>Журавель І. Л. Вантажні перевезення та комерційна робота на транспорті: метод. вказівки до виконання курсового проекту на тему «Організація вантажної та комерційної роботи вантажної станції О та прилеглих під'їзних колій підприємств». І. Л. Журавель, А. М. Окорочков, В. О. Баланов. Дніпро: УДУНТ, 2023. 32 с.</p> <p>Тарифне керівництво № 4 залізниць України. URL: https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/tk4/</p> <p>Тарифне керівництво № 1 (Єдина тарифно-статистична номенклатура вантажів ЄТСНВ). Київ: Транспорт України, 1998. 413 с.</p> <p>Збірник тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги (Тарифне керівництво № 1): наказ МТЗ України від 26. 03. 2009 р. № 317 (зі зм. і доп.). URL: https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/tariff_conditions/transportation_in_ukraine/collection_rates/</p> <p>Правила комерційного огляду поїздів і вагонів [Текст]. К., 2006.</p> <p>Посібник прийомоздавальника вантажу та багажу (ЦМ-0016). К., 2008. 224 с.</p> <p>Порядок оформлення, розслідування та обліку незбережених перевезень вантажів. Київ: 2005. 45 с.</p> <p>Інструкція з ведення станційної комерційної звітності: затверджена наказом Укрзалізниці 14.06.03 № 147-Ц (чинна редакція). Київ: 2003. 371 с.</p> <p>Збірник № 13 правил перевезень і тарифів залізничного транспорту України. Інструкція по заповненню вагонних листів. Київ, 2003. 36 с.</p> <p>Луханін М. І. Технологічні процеси при залізничних контейнерних перевезеннях: монографія. М. І. Луханін, Г. І. Музикіна, П. В. Бех, І. Л. Журавель. Дніпропетровськ, вид. «СВИДЛЕР А. Л.», 2009. 120 с.</p>

**Навчаль-
но-
методич-
не
забезпеч-
ення
(прод.)**

Інформаційні ресурси

Статут залізниць України, затверджений постановою КМУ від 06. 04. 98 р. № 457 (чинна редакція). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/457-98-%D0%BF .
Правила перевезень вантажів залізничним транспортом України (чинна редакція): розділи 1...29. URL: http://uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/terms_of_freight/ .
Правила перевезень наливних вантажів (розділ 30 Правил перевезень вантажів залізничним транспортом України): затверджені наказом затверджені наказом МТУ № 299 від 18. 04. 2003 р., зареєстровані у Мін'юсті України 07. 07. 2003 р. за № 558/7879 (зі змінами та доповненнями). URL: http://uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/terms_of_freight/page-2/394942/ .
Правила перевезень небезпечних вантажів: затв. наказом Мін-ва транспорту України 09.12.2002 р. № 873, зареєстр. у Мін-ві юстиції України за № 1030/7318 29.12.2002 р. зі змінами і доповненнями (чинна редакція). URL: http://uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/terms_of_freight/page-2/264636 .
Угода про міжнародне залізничне вантажне сполучення СМГС (чинна редакція на 01. 07. 2022 р.). URL: https://uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/smgs/
Додаток 2 до СМГС. Правила перевезень небезпечних вантажів: зі зм. і доповн. на 01. 07. 2019 г. (чинна редакція). URL: https://uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/smgs/addition2_smgs/
Додаток 3 до СМГС. Технічні умови розміщення та кріплення вантажів. URL: https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/smgs/dod3_01072019/
Зміни до Правил безпеки та порядку ліквідації наслідків аварійних ситуацій: затв. наказом Мін-ва транспорту та зв'язку України від 25.11.2008 за № 1431 та зареєстр. в Мін-ві юстиції України 26.02.2009 за № 182/16198. (зі змінами та доповненнями станом на 01.09.2017 р.). URL: http://uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/terms_of_freight/page-3/394950/ .
Інструкція з перевезення негабаритних і великовагових вантажів залізницями України. Київ: 2004. (чинна редакція). URL: https://www.uz.gov.ua/cargo_transportation/legal_documents/terms_of_freight/page-3/266590/ .